

Αρσένης, Πάγκαλος, Τσοχατζόπουλος **ΕΠΙΜΕΝΟΥΝ** στη
ΑΣΥΝΕΝΝΟΗΣΙΑ Αθήνας-Λευκωσίας τραυμάτισε την υπ

Δυο γραμμές για

Συγκρατημένες εμφανίζονται η Αθήνα και η Λευκωσία απέναντι στην υπόθεση μορατόριου των πτήσεων μαχητικών αεροσκαφών στον εναέριο χώρο της Κύπρου.

Παράλληλα, συνεχίζονται οι αντιδράσεις αφενός στους χειρισμούς κι αφετέρου στην ουσία του μέτρου.

Στην Κύπρο, όπου επέστρεψε ο Γ.Λ. Κληρίδης, εμφανίστηκε με τη θέση ότι προϋπόθεση για το μορατόριου είναι να σταματήσει η Τουρκία τη στρατιωτική απειλή της στο νησί. Και στην Αθήνα, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Δ. Ρέππας δήλωσε:

«Η κυβέρνηση αναμένει πρωτοβουλία. Εφόσον εκδηλωθεί, και στο πλαίσιο αυτής και προκειμένου να δείξουμε ότι θέλουμε με καλή πίστη να υπάρξει κατάλληλο πολιτικό κλίμα, ώστε να ευδοχωθούν οι προσπάθειές της και να υπάρξει λύση για το Κυπριακό, μπορούμε τέτοιου είδους θέματα να τα αντιμετωπίσουμε. Ήταν τόσο σαφές αυτό που είπα χθες».

Ωστόσο, κυβερνητικοί παράγοντες, αναφερόμενοι στην αποδοχή εκ μέρους της Τουρκίας και του Ρ. Ντενκτάς της πρότασης για το μορατόριου, τόνισαν, διεμφυνημένους, τη σαφή πολιτική διάθεση της Αθήνας:

Πρακτικά, δεν χάνουμε τίποτα, αφού δεν είναι προγραμματισμένα γυμνάσια ως τον Αύγουστο. Μήπως θα έπρεπε να σκεφτούμε ότι θα έχουμε μεγάλα διπλωματικά και πολιτικά οφέλη αν δεχόμασταν μια τέτοια κίνηση και συμφωνούσαμε, ώστε να φανεί και η καλή μας πίστη και να διευκολυνθούν οι πρωτοβουλίες για λύση, επιτέλους, στο Κυπριακό;

Οι ασκήσεις «Νικηφόρος» και «Τοξότης» θα γίνουν κανονικά μετά τον Αύγουστο. Και δεν έχει καμία σχέση το ενιαίο αμυντικό δόγμα. Η Τουρκία κι ο Ντενκτάς το δέχθηκαν για να δημιουργήσουν καλή εντύπωση, πρόσθεταν.

Δύο τάσεις

Ωστόσο, στους κόλπους της κυβέρνησης εκδηλώνονται δύο τάσεις. Η μία θεωρεί ότι με τους χειρισμούς που έγιναν και τις παλινωδίες που εκδηλώθηκαν μεταξύ της Λευκωσίας και της Αθήνας, την Τρίτη, εμφανιστήκαμε αφηρητικοί και σημειώσαν πόνο

οι Τούρκοι.

Η άλλη εμμένει στο «δόγμα» με βιτρίνα τον ενιαίο αμυντικό χώρο. Στην τάση αυτή φέρονται να συμπεριλαμβάνονται οι Α. Τσοχατζόπουλος και Γερ. Αρσένης και μαζί ο Θ. Πάγκαλος, ενώ παράλληλα (και ανεξάρτητα) φέρεται να έχει ανάλογη συμπεριφορά και ομάδα βουλευτών, η οποία συνδυάζει την «καθαρότητα» της εθνικής γραμμής στο Σκοπιανό και στο Κυπριακό.

Ο Θ. Πάγκαλος φέρεται να έθεξε το θέμα του μορατόριου, κατά τη χθεσινή συσκέψη υπό τον πρωθυπουργό για τη διακυβερνητική, και να παρατηρήσει κάτι σχετικό με λανθασμένους χειρισμούς, οι οποίοι ανέδειξαν άλλα πράγματα στη Λευκωσία, αλλά στην Αθήνα και άλλα στη Λευκωσία.

Το θέμα δεν συζητήθηκε και λέγεται ότι ο Κ. Σημίτης ανέφερε πως θα συζητηθεί μετά τις 15 Δεκεμβρίου, μετά το τέλος της συνόδου κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εκτιμάται πάντως πως η πρώτη κυβερνητική σύσκεψη, μετά την επιστροφή του πρωθυπουργού από τη Λευκωσία, απέφυγε να θέξει το θέμα.

Τη Δευτέρα αναμένεται να γίνει στο Πεντάγωνο η κοινή σύσκεψη των ηγεσιών των υπουργείων Εξωτερικών και Εθν. Αμυνας. Θα είναι η δεύτερη σύσκεψη της διευθυνητικής αυτής επιτροπής υπό τους Θ. Πάγκαλο και Α. Τσοχατζόπουλο σε ένα μήνα. Και φαίνεται πως όχι μόνο ο δεύτερος, αλλά και ο πρώτος δεν βλέπουν με καλό μάτι την υπόθεση μορατόριου. Αλλιώς, είναι γνωστή η επιστολή Πάγκαλου στις 22 Νοεμβρίου προς τον Γ. Κρίστοφερ για τη σχετική αμερικανική πρόταση, επιστολή με την οποία διατύπωνε όρους για την αποδοχή της.

Ο Ρέππας

Ο Δ. Ρέππας διέψευσε χθες κατηγορηματικά ότι υπάρχει θέμα παραίτησης του Γερ. Αρσένη, ως ένδειξη διαμαρτυρίας για το θέμα του μορατόριου.

Ωστόσο, και ο Γερ. Αρσένης αλλά και ο Θ. Πάγκαλος και Α. Τσοχατζόπουλος είχαν αποδοκιμάσει ανοιχτά, προ ολίγων ημερών, την ιδέα του ιμνηστικού Χρ. Ροζάκη για παράταση του μορατόριου ασκήσεων μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας στο Αιγαίο.

Ο Δ. Ρέππας αναφερόμενος

Του ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΛΑΙΤΖΗ

Η τουρκική άσκηση δεν πέρασε σε ελληνικά νερά

Χωρίς πρόβλημα ολοκληρώνεται σήμερα η τουρκική διακλαδική άσκηση που διεξάγεται στα διεθνή ύδατα του Αιγαίου. Παρά το γεγονός ότι το τουρκικό υπουργείο Αμυνας εξέδωσε NOTAM για την άσκηση, που χαρακτηρίστηκε από το ελληνικό υπουργείο ως απαράδεκτη, τα τουρκικά πλοία δεν μπήκαν στα ελληνικά χωρικά ύδατα και οι παραβιάσεις των τουρκικών αεροσκαφών ήταν λίγες. Σύμφωνα με πληροφορίες, το υπουργείο Αμυνας της Τουρκίας ζήτησε να κλειστεί για την άσκηση περιοχές και μέσα σε ελληνικά νερά. Η NOTAM αυτή απερρίφθη από το ελληνικό Πεντάγωνο και ενημερώθηκαν και οι αρμόδιες υπηρεσίες του ΝΑΤΟ.

στην αμερικανική πρόταση είτε (επαναλαμβάνοντας ότι το μορατόριου είναι στοιχείο της μελλοντικής πρωτοβουλίας):

«Η απάντηση της ελληνικής και κυπριακής πλευράς βρισκόταν σε άμεση συνάφηση με την αξία, την ειλικρίνεια, την ουσία που θα έχει η όποια πρωτοβουλία εκδηλωθεί από την πλευρά των ΗΠΑ, προκειμένου, επιτέλους, να υπάρξει λύση στο κυπριακό πρόβλημα».

• **Επίκαιρη** ερώτηση στη Βουλή προς τον πρωθυπουργό για το θέμα αυτό κατέθεσε ο Γ. Σουφλιάς και επισφαινεί:

«Φαίνεται ότι δεν υπάρχει στοιχειώδης συντονισμός της κυβέρνησης στα θέματα εξωτερικής πολιτικής και η κυβέρνηση κινείται συρρομένη στη στρατηγική της καθολικής κλιμάκωσης των εθνικών μας συμφερόντων. Η Νέα Δημοκρατία στα εθνικά ζητήματα επιδιώκει την εθνική συνεννόηση. Δεν θα συναινέσει όμως σε όρους προαποφασισμένους σε θέσεις στρατηγικής υποχώρησης».

Ο Χριστόφιας

Στην Αθήνα βρίσκεται ο γεν. γραμματέας του ΑΚΕΛ Δ. Χρι-

στόφιας. Συναντήθηκε διαδοχικά με τον πρωθυπουργό Κ. Σημίτη και τον γραμματέα του ΠΑΣΟΚ Κ. Σκανδαλίδη και σε δηλώσεις του εξέφρασε τη συνεργασία ΑΚΕΛ - ΠΑΣΟΚ στο Κυπριακό. Είναι γνωστό ότι έχει ταχθεί υπέρ του «μορατόριου».

• Υπέρ τάχθηκε και ο πρώην πρόεδρος της Κύπρου Γ. Βασιλείου, ενώ εναντίον ο Β. Λυσσαρίδης.

• Το Μέτωπο Λογικής κατά τον Εθνικιστικό κατηγορεί την κυβέρνηση ότι η ατομία της απέτρεψε την υλοποίηση της πρότασης για απαγόρευση των πτήσεων.

• Το ΜΑ-ΚΚΕ θεωρεί ότι με αποδοχή της πρότασης ανοίγει ο δρόμος για οριστική διχοτόμηση.

Για τα μίλια

Στις προσχετινές δηλώσεις του εκπροσώπου του Στέιτ Ντιπάρτμεντ Ν. Μπέρνς για τα 6 μίλια εναέριου και θαλάσσιου χώρου της Ελλάδας αναφέρθηκαν τα κόμματα.

Ο εκπρόσωπος Τύπου της Ν.Δ. Πρ. Παυλιόπουλος τις χαρακτηρίζει απαράδεκτες.

Εντονες αντιδράσεις για το ίδιο θέμα υπήρξαν χθες και από τους προέδρους του ΔΗΚΚΙ και της Πολιτικής Ανωχής.

διατήρηση του δόγματός, ενώ άλλα στελέχη θεωρούν ότι όθεση των πτήσεων. Κάνουν πίσω στα λόγια Ελλάδα και Κύπρος

το μορατόριουμ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Του ανταποκριτή μας
ΦΑΝΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Ο πρόεδρος Κληρίδης, που επέστρεψε το βράδυ από την πορτογαλική πρωτεύουσα, δήλωσε ότι η ελληνική και η κυπριακή κυβέρνηση συνεργάζονται στενά στη Λισαβώνα και είχαν απόλυτη σύμπτωση απόψεων, όσον αφορά την αμερικανική πρόταση για μορατόριουμ στις πτήσεις ελληνικών και τουρκικών μαχητικών αεροπλάνων πάνω από την Κύπρο.

Η Λευκωσία, πρόσθεσε, συμφωνεί απόλυτα με το περιεχόμενο της επιστολής που ο κ. Θ. Παγκάλος έχει αποστείλει στην Ουάσιγκτον.

Οι συζητήσεις με τον Κάβανο

Το θέμα αυτό, πρόσθεσε, συζητήθηκε στη Λισαβώνα με τον Κέρι Κάβανο σε τρία στάδια. Στο πρώτο στάδιο έγινε συνάντηση με τον υπουργό Εξωτερικών Αλ. Μιχαηλίδη και τον κυβερνητικό εκπρόσωπο Γ. Κασουλίδη, στο δεύτερο παρέντυπο σκέπτη και ο ίδιος. Στο τρίτο στάδιο δεν παρέστη ο κ. Κληρίδης, αλλά απέστειλε επιστολή στον κ. Κάβανο, στην οποία διατύπωνε τις θέσεις της κυπριακής κυβέρνησης.

Στην επιστολή του τονίζει ότι εάν η Τουρκία δεν ξεκαθαρίσει τη θέση της και δεν δώσει χρηστικές ικανοποιητικές εξηγήσεις, η κυπριακή κυβέρνηση δεν πρόκειται να συνεχίσει το διάλογο για το θέμα των πτήσεων.

Η Τουρκία αποδέχεται κατ' αρχάς το μορατόριουμ για τις πτήσεις αλλά θέλει να διατηρεί το δικαίωμα οποιεσδήποτε κρίνει αναγκαίο να επέμβει στρατιωτικά στην Κύπρο. Τη θέση αυτή απορρύνουν η Αθήνα και η Λευκωσία.

Κληθείς να σχολιάσει πληροφορίες ότι στη Λισαβώνα υπήρξε «συμφωνία κυρίων» για το θέμα των πτήσεων, ο κ. Κληρίδης φανερά εξοργισμένος απάντησε: Δεν υπήρξε ούτε συμφωνία κυρίων, ούτε συμφωνία γαϊδάρων. Καμία συμφωνία δεν υπήρξε. Στο γραπτό κείμενο, πρόσθεσε, που διαβίβασε στον κ. Κάβανο τονίζω κατηγορηματικά ότι δεν προτίθεται να συνεχίσω τον διάλογο για τις πτήσεις, αν η Τουρκία επιμένει να ισχυρίζεται ότι έχει δικαίωμα να επέμβει στρατιωτικά στην Κύπρο.

Το κείμενο που διαβίβασε στον Κάβανο, είπε, δεν θα δοθεί στη δημοσιότητα, αλ-

Κληρίδης: Σύμπτωση με Αθήνα. Ούτε συμφωνία κυρίων, ούτε γαϊδάρων...

λά θα δοθεί στους αρχηγούς των κομμάτων.

Ο στρατιωτικός διάλογος

Εκτός από το θέμα των πτήσεων, ο Κάβανο έθεσε στη Λισαβώνα και το θέμα του στρατιωτικού διαλόγου, είτε ο κ. Κληρίδης και του δόθηκε η απάντηση ότι αυτό που κάνει η Τουρκία δεν βοηθά ούτε τον στρατιωτικό διάλογο.

Κληθείς να σχολιάσει πληροφορίες, ότι ο Ντενκίτς δέχτηκε το μορατόριουμ για τις πτήσεις, ο κ. Κληρίδης απάντησε ότι ο Ντενκίτς κάνει ό,τι του λέει η Τουρκία.

Απαντώντας σε άλλη ερώτηση, ο κ. Κληρίδης είπε ότι δεν μίλησε στη μάχη των εντυπώσεων, αλλά στην ουσία του Κυπριακού και δηλώνει κατηγορηματικά ότι σε καμία περίπτωση δεν πρόκειται να δεχθούμε έλεγχο του εξοπλισμού μας από την Τουρκία. Το θέμα του ενιαίου αμυντικού χώρου, είπε, δεν πρόκειται να επηρεαστεί με κανένα τρόπο.

Σχολιάζοντας εκτιμήσεις

ότι στη Λισαβώνα δεν υπήρξε κοινή στάση Αθηνών και Λευκωσίας, ο κ. Κληρίδης απάντησε ότι ο ίδιος εξεπλάγη όταν άκουσε αυτούς τους ισχυρισμούς. Στη Λισαβώνα, είπε, είχαμε απόλυτη συνεργασία και συμφωνία και δεν υπήρξε καμία απολύτως διαφωνία. Δήλωσε επίσης ότι οι ελληνοκυπριακή πλευρά απορρύνει λύση χαλαρής ομοσπονδίας ή ομοσπονδίας και επιμένει σε ομοσπονδιακή λύση με ενιαίο κράτος.

Θα μεταβεί στην Αθήνα σύντομα για συνομιλίες με τον κ. Σημίτη και στη συνέχεια θα μεταβεί στην Αθήνα και το Εθνικό Συμβούλιο.

Θα επανεξεταστεί ακόμη από ελληνοκυπριακής πλευράς το θέμα της συνάντησης των Βρετανού υπουργού Εξωτερικών Μίλκλιντ Ράγκιντ με τον Ντενκίτς στα κατεχόμενα.

Μπενς: Εχουμε συνεχή επαφή

Ο εκπρόσωπος του αμερικανικού υπουργείου Εξωτερικών Νίκολας Μπενς δή-

λωσε στο Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων ότι οι ΗΠΑ βρίσκονται σε συνεχή επαφή με τις κυβερνήσεις Κύπρου, Ελλάδας και Τουρκίας, καθώς και με τις δύο κοινότητες στην Κύπρο, αναφορικά με το θέμα των πτήσεων. Είπε ότι το θέμα περιλαμβανόταν σε σειρά μέτρων που συζητήσε στη Λισαβώνα ο Κέρι Κάβανο με την κυπριακή, την ελληνική και την τουρκική αντιπροσωπεία και τα οποία, πρόσθεσε, στοχεύουν στη μείωση των πολιτικών εντάσεων. Ο Αμερικανός εκπρόσωπος επανέλαβε την αμερικανική θέση ότι τα μέτρα αυτά θα είναι χρήσιμα για τη δημιουργία ατμόσφαιρας που να επιτρέπει πρόοδο για συνολική λύση του Κυπριακού.

Απέφυγε, όμως, να αναφέρει περισσότερες λεπτομέρειες, δηλώνοντας ότι οι ΗΠΑ προτιμούν στο παρόν στάδιο να διατηρήσουν διακριτικότητα στις επαφές τους με στόχο τη διαφύλαξη της όλης προσπάθειας.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες θα προωθήσουν λύση χαλα-

ρής ομοσπονδίας στην Κύπρο, δήλωσε Αμερικανός αξιωματούχος στην Ουάσιγκτον, ο οποίος κάλεσε τις δύο πλευρές να προχωρήσουν σε σοβαρούς συμβιβασμούς.

Σύμφωνα με τον ανταποκριτή του ΡΙΚ, ο Αμερικανός αξιωματούχος εξέφρασε την εκτίμηση ότι το 1997 μπορεί να αποτελέσει έτος λύσης του Κυπριακού και πρόσθεσε ότι οι Αμερικανοί επίσημοι που ασχολούνται με το Κυπριακό εννοούν διαδικασία τύπου Ντέιτον, αλλά διευκρίνισε ότι δεν πρόκειται να προχωρήσουν σε τέτοια πρωτοβουλία πριν από τη σμίκρυνση του χάσματος μεταξύ των δύο πλευρών, για να μην τρωθεί το κύρος των Ηνωμένων Πολιτειών από πιθανή αποτυχία.

Ο Αμερικανός αξιωματούχος αναφέρθηκε και στο θέμα ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, υποστηρίζοντας ότι η Ευρώπη δεν αποδέχεται ένταξη της μοιρασμένης Κύπρου.

Αναφερόμενος στη στάση της ελληνοκυπριακής πλευράς, ο Αμερικανός επίσημος δήλωσε ότι οι ΗΠΑ θα επιθυμούσαν όπως ο πρόεδρος Κληρίδης αναφέρεται λιγότερο στον κυπριακό Ελληνισμό και καταβάλλει προσπάθειες ώστε να πειστούν οι Τουρκοκύπριοι ότι έχουν μέλλον στην Κύπρο. Είπε, επίσης, ότι η εσωτερική κατάσταση στην Τουρκία δεν βοηθά την αμερικανική πρωτοβουλία.